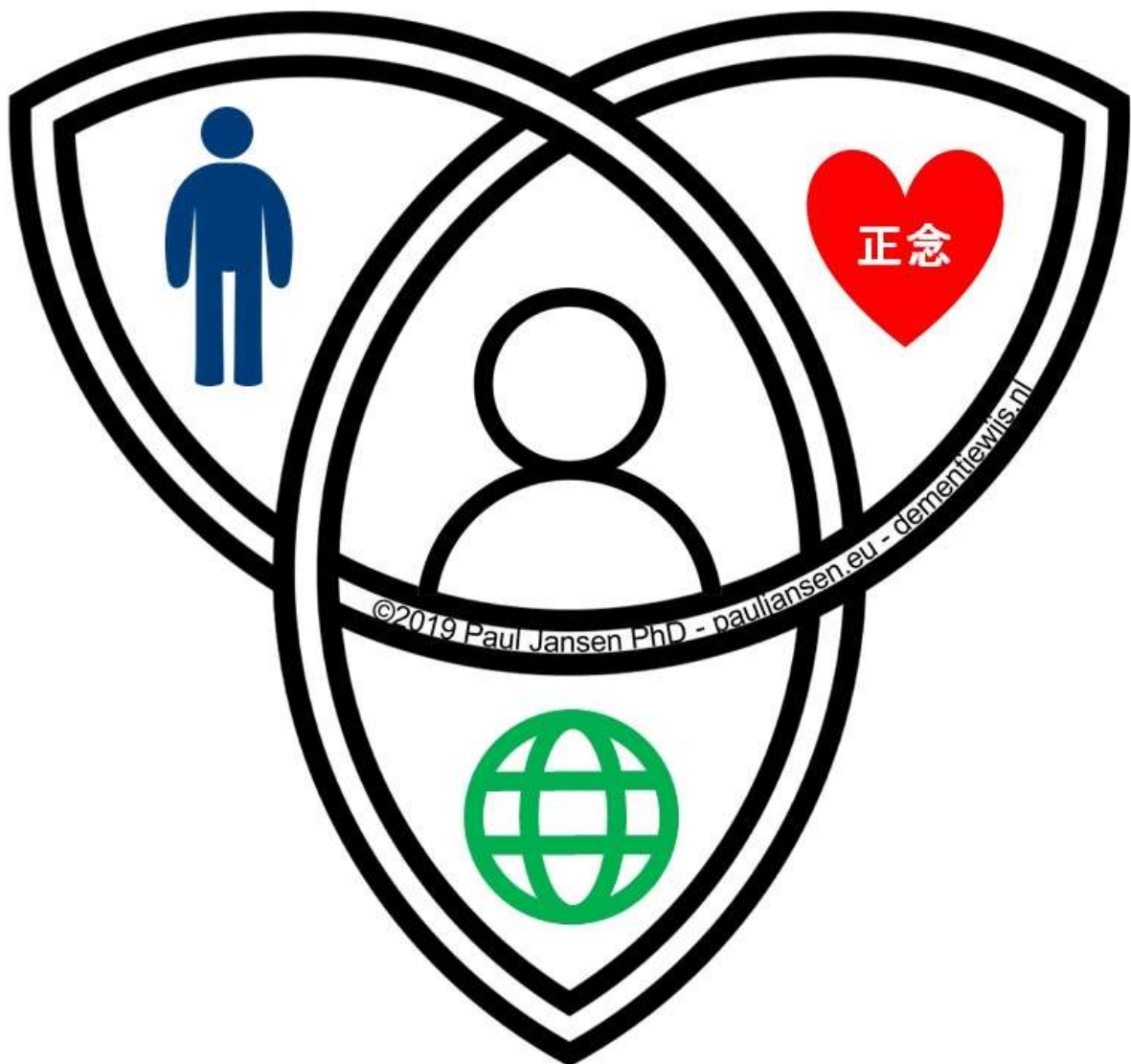

Heel de Mens

De Wondere Wereld van Elk Individueel Persoon.

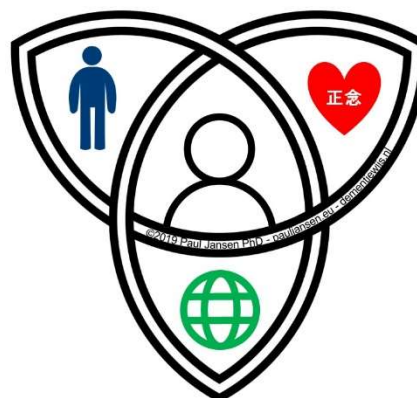
Inleiding

Op veler verzoek, vooral vanuit de gezondheidszorg, stel ik de *landkaart* van 'de Wondere Wereld van Elk Individueel Persoon' hierbij beschikbaar. Dit artikel is een samenvatting van mijn wetenschappelijke theorie over *Heel de Mens*.

Ik leg kort uit waar mijn *holistische* visie op de mens uit bestaat en hoe de *landkaart* kan helpen beter om te gaan met andere mensen, in het bijzonder met mensen met dementie. De theorie van *Heel de Mens* is ook basis onder mijn werk¹ en mijn boek over dementie². Dit artikel mag in ongewijzigde vorm vrij verspreid worden.

Mijn Visie op de mens

Tegenover de beweging in de gangbare wetenschap om alles steeds rechtlijner en 'simpeler' te maken (reductionisme) kies ik voor het *holistisch* beschouwen van de mens-als-geheel. Dat past bij elke wetenschap waar de mens onderdeel en/of de context van is.

De Wondere Wereld van Elk Individueel Persoon bestaat uit drie afzonderlijke gebieden. Elk is op zichzelf essentieel aan *De Hele Mens* en tegelijkertijd is de interactie tussen deze drie gebieden onderdeel van elk mens. De mens is immers een 'complex systeem' en daarom is elk individueel persoon altijd meer dan de optelling van deze drie gebieden. Daar gaat mijn visie en theoretisch model verder dan alle voorgangers en dat resulteert dan ook in een extra gebied (in het midden) waarin 'meer dan de optelling van de drie gebieden' samen komen. Dit noem ik de *Heel de Mens* en bepaalt elk *uniek Individueel Persoon*.

Het eerste gebied.

Het eerste gebied is het *lichaam*. Het is het gebied van de *biologie* van de mens; van het *fysieke*. In het populaire neurowetenschappelijk mensbeeld is het onderdeel *hoofd/hersenen* van dit gebied zelfs de fysieke locatie van de veronderstelde essentie van de mens. Velen beperken de mens zelfs tot dit onderdeel en verklaren al het andere als product daarvan. Vanuit de splitsing tussen lichaam en ziel wordt dit hele fysiologische gebied als *soma* geduid om daarmee nadrukkelijk het onderscheid met de *psyche* van de mens aan te duiden. Zoals oorspronkelijk ook bedoeld in de wetenschap.

Het tweede gebied.

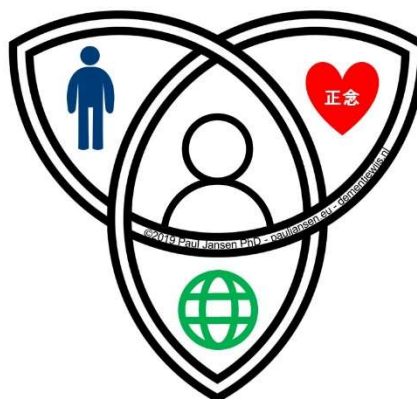
In het tweede gebied staat de *ziel*. Nadrukkelijk ook als tegenhanger van het eerste gebied, het *lichaam*. Het onderscheid maken tussen *soma* en *psyche* heet *dualisme* en dat is al ruim 25 jaar kern van de Mind-Body Medicine. Ook staat het tweede gebied voor het *hart*, waarover ik wat meer moet uitleggen. In Azië wordt met hun woord *Zhèngniàn* zowel bedoeld op (onze betekenis van) *hart* en op 'geest' als op het

¹ <http://dementiewijs.nl/praktische-info/> en <http://annekevanderplaatsfoundation.org/diensten/>

² <http://dementiewijs.nl/boek-dementiewijs/>

Engelse 'mind'. Ik gebruik hier het symbool met Chinese tekst voor: 正念 staat voor Mindfulness, Bewuste Aandacht, Opmerkzaamheid, Hartelijkheid en voor 'Beter Denken'. 念 bestaat uit 2 woordtekens, 今 en 心. Daarbij staat 今 voor 'Nu', 'Eeuwig' en 'Dit' en 心 staat voor 'Hart' en voor 'Mind'; 'Geest'. En 念 op zichzelf staat voor 'studie' en 'onderzoek'.

Het tweede gebied, dus dat van de *ziel*, is ook waar de *twee basisgevoelens* van elk mens zich bevinden. Deze zijn *Angst* en *Liefde*³. Gekoppeld daaraan bevindt ook het *bewustzijn* van elk mens zich in dit tweede gebied. Bewustzijn is dus geen product van het brein zoals een populaire neurowetenschappelijke theorie oppert.

Het derde gebied.

Hier gaat het om de *wereld* ja *alles* om elke mens heen in verleden, heden en toekomst.. Ook hoe alles en iedereen zich gedraagt. Het is daarom ook het *sociaal* domein, in het verlengde van de lijn van prof. George L. Engel⁴, en geeft de beleving en interactieve omgang aan met mensen en omstandigheden. De *wereld* dus. *Wereld* is een veel beter woord daarvoor dan het woord *omgeving*, dat in de zorg ook wel wordt gebruikt maar veel te vaak te beperkt wordt opgevat als de eigenschappen van de *fysieke* omgeving. *Wereld* staat voor het geheel van een heleboel dingen samen, zoals in de uitdrukking 'het milieu waar ik uit kom', of 'mijn wereld'. Om de wereld van een ander binnen te kunnen treden en te begrijpen heb je, zoals ik het definieer, empathie⁵ nodig.

De Mens.

Elk mens bestaat dus uit de drie-eenheid van Lichaam, Ziel en Gedrag ofwel elk mens bestaat uit *Hoofd*, *Hart* en *Handen* ofwel elk mens is zowel een *Biologisch* als een *Mentaal* als een *Sociaal* wezen ofwel de Drie-eenheid van elk mens wordt gevormd uit *Soma*, *Psyche* en *Milieu*. Geen mens is te reduceren tot slechts één of twee gebieden van de Wondere Wereld van Elk Individueel Persoon. In mijn model ziet u de theorie van *Heel de Mens* weergegeven in het Triquetra-symbool⁶. De mens; elk individueel persoon, past juist prima

in dit symbool omdat het zowel de aparte gebieden laat zien die elk individueel persoon vormen als de interactie en inter-afhankelijkheid tussen die gebieden. Elke verandering in het ene gebied zal veranderingen in andere gebieden kunnen veroorzaken. In het centrum, midden tussen de drie genoemde gebieden in, staat *Heel de Mens*, de werkelijke, totale en complete mens die ik ook wel de

³ Er bestaan twee emoties: liefde en angst. Alle positieve emoties komen voort uit liefde, alle negatieve emoties uit angst. Liefde brengt geluk, tevredenheid, vrede en vreugde. Uit angst komt woede, haat, spanning en schuldgevoel. ~Paul Jansen – Vrij naar Elisabeth Kübler-Ross en 1 JOH 4:18

⁴ In 1977 lanceerde psychiater prof. George L. Engel het medische 'biopsychosocial' model.

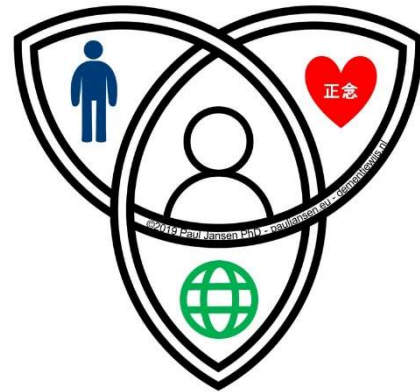
⁵ Empathie is de kunst van het in je verbeelding verplaatsen naar de situatie van een ander mens, daardoor hun gevoelens, beleving en standpunten te begrijpen en je in je handelen daardoor te laten leiden.

⁶ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Triquetra>

Drie-enige Mens noem. Elk mens bestaat dus uit de drie genoemde gebieden *plus* hetgeen door de interactie van die drie gebieden ontstaat *plus* de heilzame werking van de juiste persoonlijke verhouding (balans) tussen die gebieden. Elk *Individueel Persoon* ontleent uiteraard kenmerken aan de drie samenstellende gebieden, maar dus ook aan de *samenhang* of *ordering* van die delen en hun *interactie*. Die samenhang is zeer persoonlijk en is ook afhankelijk van de individuele levensloop van de mens: *De Wondere Wereld van Elk Individueel Persoon*.

Metahomeostase

Het woord 'homeostase' kent u waarschijnlijk. Het geeft de natuurlijke neiging van een systeem aan om een *intern* evenwicht te bereiken en die balans te handhaven. We gebruiken dat woord in de biologie en in medische wetenschap met betrekking tot het fysieke, biologische *lichaam*. In elke *Hele Individuele Persoon* is het lichaam echter geen 'gesloten systeem' en slechts één van de drie gebieden waar *tussen* een onderlinge interactie en balans bestaat bij de gezonde, hele mens. Of juist een onbalans. Voor die *holistische samenhang* in de gebieden van *Elk Individueel Persoon* gebruik ik het woord **Metahomeostase**.

Tenslotte

Overal waar 'de mens' context is, of onderdeel daarvan, is het goed te weten dat elke interventie in elk gebied gevolgen heeft voor elk ander gebied en voor de hele unieke individuele persoon. Mensen zijn en blijven *unieke, dynamische* wezens. In onze huidige maatschappij (onze Westerse *wereld*) is 'normaal' de nieuwe beperking en wordt elke afwijking daarvan voorzien van een stempel die 'de afwijking dekt'. En jazeker, ook mensen met dementie zijn en blijven uniek en zij gaan ook zeker niet '*steeds meer op elkaar lijken*', behalve dan in de wereld van de oppervlakkige beschouwer.

Gebruik en deel mijn model en deze korte uitleg waar en met wie u maar wilt.

Of verwijst naar het bericht met deze inhoud en/of naar de download van dit bestand op:

<http://pauljansen.eu/heel-de-mens/>

Wilt u reageren of wilt u meer weten over de Heel de Mens en De Wondere Wereld van Elk Individueel Persoon, of over dementie, dan kunt u uiteraard contact met me opnemen.

Met vriendelijke groet,

Paul L. Jansen PhD
De Savornin Lohmanlaan 35
3445 VD Woerden
T: 0348 443039
M: 06 2444 2159
E: paul@pauljansen.eu
I: www.pauljansen.eu & www.dementiewijs.nl

